

**T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire**

**Esas No: 1988/00392
Karar No: 1988/01046**

ÖZETİ:

Tarım Satış Kooperatifi tarafından toplanan zeytinlerin tuzlu suda bekletilerek salamura hale getirildiği yerlerin imalathane olarak kabulü ve bina inşaat barondan muaf tutulmasına olanak bulunmadığı hk.

Temyiz İsteminde Bulunan :..... Belediye Başkanlığı

Vekili : Av.....

Karşı Taraf : Tarım Satış Kooperatifleri Birliği

Vekili : Av.

İstem Özet : ... Müvekkili birliğin sahip olduğu arsa üzerine inşa ettirdiği imalathane, sosyal tesisler ve deponun inşası sebebiyle belediyece tahsil edilen Bina İnşaat Harcının ladesi istemiyle açılan davayı; Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 15.01.1987 gün ve 1987/66 sayılı kararı gereğince taşınmazların mahallinde yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunda, dava konusu inşaatın imalathane, malzeme deposu, idari bölüm, misafirhane, toplantı salonundan ibaret olduğu, tesisin depo olmadığı, müstahsilden salın alınan acı zeytinin tuzlu suda salamura edilerek asgari bir yıl bekletildiği, bu süre içerisinde zeytinin tadı ve hassası (özelliği) değiştiği zeytin olgunlaşınca ambalajlanmak suretiyle satışa çıkarıldığı, bu işlemin yapıldığı yerin imalathane kapsamına girdiği, sosyal tesislerin imalathanenin mütemmim cüz'i bulunduğu bu hususlar göz önüne alındığında anılan taşınmazın 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun olay tarihinde yürürlükte olan ek 2. maddesinin (c) bendi gereğince Bina İnşaat Harcından muaf olduğu gerekçesiyle kabul eden 2. Vergi Mahkemesinin 16.11.1987 gün ve 1987/588 sayılı kararının; Mahkemece seçilen bilirkişinin inşaat mühendisi olduğu, konunun uzmanı olmadığı sosyal tesislerin ticari amaçla kiraya verildiği, zeytinlerin tuzlu suda bir yıl bekletilmesinin o yere imalathane vasfını kazandırmayacağı iddiasıyla bozulması istemine ilişkindir.

Savunmanın Özeti : Yasal dayanağı bulunmayan temyiz isteminin reddi gerektiği yolundadır.

Danıştay Savcısı S.G.'nin Düşüncesi : Uyuşmazlık, yükümlü Kooperatife ait zeytinlerin tuzlandığı depo, ambalajlama ve pazarlamanın yapıldığı yer ve sosyal tesisler için tahsil edilen bina inşaat harcının Vergi Mahkemesince terkin edilmesinden doğmuş bulunmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun olay tarihinde yürürlükte bulunan ek 2 inci maddesinin (c) bendinde; her türlü fabrika, değirmen, sınai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler ile **organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatının bina inşaat harcından istisna olduğu hükme bağlanmış olup**, 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 1 inci maddesinde de; bir maddenin vasıf ve şekil, hassa veya terkiğini makine cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler (sanayi işletmesi) ve burada yapılan işler (sanayi işleri) olarak tanımlanmıştır.

Dosyada mevcut bilirkişi raporunun incelenmesinden; harca konu taşınmazlardan imalathane olarak vasıflandırılan yerin satışa arz edilecek zeytinlerin tartılıp, toplanıp, ambalajlandığı, starna edilen yerde zeytinlerin tuzlanarak salamura haline getirildiği ve belli bir süre bekletildiği, söz konusu, taşınmazların diğer kısımlarının ise misafirhane toplantı salonu olarak kullanıldığı anlaşılmıştır.

Hal böyle olunca; zeytinlerin salamura haline gelebilmesi için tuzlanarak belli bir süre bekletildiği starna denilen yerler ile zeytinlerin tartılıp, torbalanıp, ambalajlandığı yerleri yukarıda açıklanan yasa hükümleri karşısında, sınai nitelikteki imalathane ve sanayi işletmesi saymak mümkün olmadığı gibi misafirhane ve toplantı salonu olarak kullanılan sosyal tesisler açık olarak imalathane ve sanayi işletmesi dışında kaldığından bu yerlerin de harçtan istisna tutulmasında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle belediye temyiz isteğinin kabulü ile Vergi Mahkemesi kararının bozularak tahsil edilen harem onanması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince Savcının ve Tetkik Hakimi Y.U'nun yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, yükümlü birliğin sahip olduğu arsa üzerine inşa ettirdiği imalathane, sosyal tesisler ve depolardan dolayı Bina inşaat Harcından muaf olduğuna ve tahsil edilen söz konusu harcın iadesine ilişkin mahkeme kararının bozulması isteminden ibarettir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun olay tarihinde yürürlükte bulunan ek 2. maddesinin (c) bendinde, her türlü fabrika, değirmen, sınai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler ile organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatının bina inşaat harcından istisna olduğu, 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 1. maddesinde de; bir maddenin vasıf, şekil, hassa (özellik) veya terkiğini makine cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta veya kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya

tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal ve istihlal eden yerlerde madenlerin çıkarılıp işlendiği yerlerin (Sanayi işletmesi) ve buralarda yapılan işlerin de (Sanayi işleri) sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Mevcut belgelerden yükümlü birlik tarafından 3200 tonluk zeytinin toplanıp bir yıl bekletilip daha sonra ambalajlanarak tketickiye sunulmak amacıyla inşa ettirilen depo, imalathane ve sosyal tesislerden dolayı bina inşaat harcının ödendiği ve daha sonra söz konusu yerlerin yukarıda açıklanan yasa hükümleri gereğince anılan harçtan istisna olduğu iddiasıyla yatırıdığı harcın ladesi isteği ile davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda yükümlü birliğin inşa ettirmiş olduğu tesislerin imal veya sanayi işletmesi niteliğinde olup olmadığının tespiti, teknik ve ihtisası gerektirdiğinden Dairemizin 15.01.1987 gün ve 1987/66 sayılı bozma kararı zerine 2. Vergi Mahkemesi tarafından taşınmazların mahallinde yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen 22.10.1987 gnl bilirkişi raporunda, zeytinlerin üreticiden alındıktan sonra starna edilen yerlerde tuzlu suda bekletilip salamura edildiği, imalathane olarak geçen yerde tartılıp ambalajlandığı ve satışa hazır hale geldikten sonra depolara konulduğu, depoların dışında tesise bağlı malzeme deposu, misafirhane ve toplantı salonu bulunduğunun tespitinden sonra sonuç kısmında bu işlemlerin yapıldığı yerlerin imalathane olarak kabulü gerektiğinin vurgulandığı görülmektedir.

Her ne kadar Vergi Mahkemesi anılan bilirkişi raporuna dayanarak söz konusu tesislerin imalathane olduğunu ve bina inşaat harcından istisna edilmesi gerektiğini belirterek davayı kabul etmişse de, sözü edilen rapor içeriğinden tesisler dahilinde zeytinlerin işlenmediği, yalnız tuzlu suda bekletilerek salamura edildiği ve daha sonra piyasaya sürülmek için depolarda bekletildiği anlaşıldığına göre yukarıda değinilen hükümler karşısında bu işlemlerin yapıldığı yerlerin sınai nitelikteki imalathane olarak kabulüne imkan bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle,,..... 2. Vergi Mahkemesinin 16.11.1987 gün ve 1987/588 sayılı kararının bozulmasına, tarhiyatın onanmasına, 6633 lira ilam harcının karşı taraftan alınmasına, aşağıda dökümü yapılan 61.221.- lira yargılama giderlerinin karşı taraftan alınarak temyiz isteminde bulunana verilmesine 11.03.1988 gününde oy çokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda, uyuşmazlık konusu binanın sınai niteliğinde bir imalathane olduğu, idare binası, toplantı salonu ve sosyal tesislerin imalathanenin mütemmimi bulunduğu bildirildiğinden, salınan harcın yazılı olduğu şeklinde kaldırılması yolunda verilen kararda kanuna aykırı bir durum görülmemiştir.

Bu nedenle, kararın bozulması ve istenilen harcın onanması yolunda verilen karara karşıyım.